

F-35 Lightning II -ohjelma lyhyesti

8.6.2017

Viimeisimmät kohokohdat

- Ensimmäinen Japanissa rakennettu F-35A, AX-5, valmistuu FACO-kokoonpanotehtaalla Japanin Nagoyassa (5.6.)
- Yhdysvaltain ilmavoimat kertoo F-35A:n osallistuvan Pariisin lentonäytökseen 2017. (6.5.)
- Ensimmäinen Italiassa rakennettu F-35B valmistuu Camerin kokoonpanotehtaalla. (5.5.)
- Yhdysvaltain ilmavoimien 34. hävittäjälaivueen F-35A-hävittäjiä Hillin lentotukikohdasta lentää Britannian kuninkaallisten ilmavoimien Lakenheathin lentotukikohtaan ja osallistuu harjoituksiin eri Euroopan maissa kuten Virossa ja Bulgariassa.
- Israelin ilmavoimille toimitetaan kolme F-35I-Adir-hävittäjää Nevatimin lentotukikohtaan, jonne toimitettiin jo joulukuussa 2016 kaksi F-35I-hävittäjää.
- Pax Riverin ja Edwardsin lentotukikohtien integroitujen testilaivueiden F-35-hävittäjät suorittivat ensimmäiset MBDA:n lyhyen kantaman ohjuksen (Advanced Short Range Air-to-Air Missile, ASRAAM) laukaisutestit. Kyseessä oli ensimmäinen kerta, kun Isossa-Britanniassa suunniteltu ohjus laukaistaan F-35-hävittäjästä, sekä ensimmäinen kerta, kun F-35 laukaisee ohjuksen, joka ei ole alkuperältään yhdysvaltalainen. (15.3.)
- Kaksi australialaista F-35A-hävittäjää lähti Utahissa sijaitsevasta Luken lentotukikohdasta kansainväliseen ensiesiintymiseensä Australian Avalon Air Show -tapahtumaan, minkä jälkeen koneet palasivat kotitukikohtaansa. (23.2.–11.3.)
- Hillin lentotukikohdan F-35-hävittäjät osallistuivat ensi kertaa Yhdysvaltain ilmavoimien Red Flag 17-1 -ilmataisteluharjoituksiin Nellisin lentotukikohdassa. F-35:t kohtasivat harjoituksissa edistyksellisimpiä viholliskoneita ja simuloituja uhkia saavuttaen yli 20:1-pudotussuhteen. Lisäksi F-35:t ylsivät harjoituksessa yli 90 prosentin käyttöasteeseen. (20.2.)
- Lockheed Martin toimitti 200. Georgian Mariettassa rakennetun keskisiipikokoonpanon (Central Wing Assembly) Texasin Fort Worthin F-35-tuotantolinjalle. (13.2.)
- Japanin itsepuolustusvoimien F-35-lentäjä everstiluutnantti Nakano lensi Luken lentotukikohdassa ensimmäisen yksinlentosensa ja saavutti samalla Japanin itsepuolustusvoimien ja Yhdysvaltain ilmavoimien 944. lennon kannalta historiallisen virstanpylvään. (11.2.)
- Yhdysvaltain hallitus julkisti historian edullisimmat F-35-hävittäjät. Alkuvaiheen LRIP 10 -tuotantoerä käsittää 90 hävittäjää. Yhden F-35A-koneen hinta sisältäen ilma-aluksen, moottorin ja katteen on 94,6 miljoonaa Yhdysvaltain dollaria. F-35A-alatyypin kattaen 85 prosenttia koko F-35-ohjelmasta. (5.2.)
- F-35-hävittäjillä on takanaan yhteensä yli 95 000 lentotuntia vuoden 2006 joulukuusta alkaen.

F-35:n alkuvaiheen LRIP-toimitukset

- 9 hävittäjää toimitettu vuonna 2011
- 29 hävittäjää toimitettu vuonna 2012
- 35 hävittäjää toimitettu vuonna 2013
- 36 hävittäjää toimitettu vuonna 2014
- 45 hävittäjää toimitettu vuonna 2015
- 46 hävittäjää toimitettu vuonna 2016

Suunnitellut hankinnat

Yhdysvaltain ilmavoimat	1 763 F-35A-konetta
Yhdysvaltain merivoimat ja merijalkaväki	693 F-35B/C-konetta
Ison-Britannian ilmavoimat ja merivoimat	138 F-35-konetta
Italia	60 F-35A-konetta ja 30 F-35B-konetta
Alankomaat	37 F-35A-konetta
Turkki	100 F-35A-konetta
Australia	100 F-35A-konetta
Norja	52 F-35A-konetta
Tanska	27 F-35A-konetta
Kanada	65 F-35A-konetta
Israel	50 F-35A-konetta
Japani	42 F-35A-konetta
Etelä-Korea	40 F-35A-konetta

Rahoitus

- Täysi rahoitus hyväksytty LRIP 10 -tuotantoerälle (90 konetta)
- Täysi rahoitus hyväksytty LRIP 9 -tuotantoerälle (57 konetta)
- Täysi rahoitus hyväksytty LRIP 8 -tuotantoerälle (43 konetta)
- Täysi rahoitus hyväksytty LRIP 7 -tuotantoerälle (35 konetta)
- Täysi rahoitus hyväksytty LRIP 6 -tuotantoerälle (36 konetta)
- Täysi rahoitus hyväksytty LRIP 5 -tuotantoerälle (32 konetta)
- Täysi rahoitus hyväksytty LRIP 4 -tuotantoerälle (32 konetta)
- Täysi rahoitus hyväksytty LRIP 3 -tuotantoerälle (17 konetta)
- Täysi rahoitus hyväksytty LRIP 2 -tuotantoerälle (12 konetta)
- Täysi rahoitus hyväksytty LRIP 1 -tuotantoerälle (2 konetta)

Hinta

- Vuonna 2014 Yhdysvaltain puolustusministeriö käynnisti puolustusteollisuuden vetämän 1,8 miljardin dollarin Blueprint for Affordability -säästöohjelman ja laajensi sitä vuonna 2016 viiteen miljardiin dollariin. Vuonna 2016 ministeriö ilmoitti säästävänsä Sustainment Cost Reduction Initiative -säästöohjelman kautta vielä miljardi dollaria lisää vuoteen 2022 mennessä. Ohjelmien tavoitteena on laskea F-35A-hävittäjän hinta alle 85 miljoonaan Yhdysvaltain dollariin vuoteen 2019 mennessä, jolloin hinta on sama tai alempi kuin millä tahansa neljännen sukupolven hävittäjällä.
- LRIP 10 -sopimuksessa keskimääräisen rungon hinta oli noin 8 prosenttia pienempi kuin LRIP 9 -tilauksessa vuonna 2016, ja noin 62 prosenttia pienempi kuin LRIP 1 -tuotantoerässä.
- LRIP 10 -tuotantoerän hävittäjän hinta (hinta sisältää lentokoneen, moottorin ja katteen)
 - 76 kpl F-35A (CTOL) – 94,6 miljoonaa dollaria per kone (7,3 % pienempi kuin LRIP 9)
 - 12 kpl F-35B (STOVL) – 122,8 miljoonaa dollaria per kone (6,7 % pienempi kuin LRIP 9)
 - 2 kpl F-35C (CV) – 121,8 miljoonaa dollaria per kone (7,9 % pienempi kuin LRIP 9)

F-35-hävittäjien lukumäärät alatyypeittäin ja ostajamaittain LRIP 1–10

LRIP 1 (yhteensä 2 hävittäjää) – 2 USA / 0 kansainvälistä

Yhdysvallat

- 2 kpl F-35A (CTOL) Yhdysvaltain ilmavoimille

LRIP 2 (yhteensä 12 hävittäjää) – 12 USA / 0 kansainvälistä

Yhdysvallat

- 6 kpl F-35A (CTOL) Yhdysvaltain ilmavoimille
- 6 kpl F-35B (STOVL) Yhdysvaltain merijalkaväelle

LRIP 3 (yhteensä 17 hävittäjää) – 14 USA / 3 kansainvälistä

Yhdysvallat

- 7 kpl F-35A (CTOL) Yhdysvaltain ilmavoimille
- 7 kpl F-35B (STOVL) Yhdysvaltain merijalkaväelle

Kansainväliset

- 1 kpl F-35A (CTOL) Alankomaille
- 2 kpl F-35B (STOVL) Isolle-Britannialle

LRIP 4 (yhteensä 32 hävittäjää) – 30 USA / 2 kansainvälistä

Yhdysvallat

- 10 kpl F-35A (CTOL) Yhdysvaltain ilmavoimille
- 16 kpl F-35B (STOVL) Yhdysvaltain merijalkaväelle
- 4 kpl F-35C (CV) Yhdysvaltain merivoimille

Kansainväliset

- 1 kpl F-35A (CTOL) Alankomaille
- 1 kpl F-35B (STOVL) Isolle-Britannialle

LRIP 5 (yhteensä 32 hävittäjää) – 32 USA / 0 kansainvälistä

Yhdysvallat

- 22 kpl F-35A (CTOL) Yhdysvaltain ilmavoimille
- 3 kpl F-35B (STOVL) Yhdysvaltain merijalkaväelle
- 7 kpl F-35C (CV) Yhdysvaltain merivoimille

LRIP 6 (yhteensä 36 hävittäjää) – 31 USA / 5 kansainvälistä

Yhdysvallat

- 18 kpl F-35A (CTOL) Yhdysvaltain ilmavoimille
- 6 kpl F-35B (STOVL) Yhdysvaltain merijalkaväelle
- 7 kpl F-35C (CV) Yhdysvaltain merivoimille

Kansainväliset

- 3 kpl F-35A (CTOL) Italialle
- 2 kpl F-35A (CTOL) Australialle

LRIP 7 (yhteensä 35 hävittäjää) – 29 USA / 6 kansainvälistä

Yhdysvallat

- 19 kpl F-35A (CTOL) Yhdysvaltain ilmavoimille
- 6 kpl F-35B (STOVL) Yhdysvaltain merijalkaväelle
- 4 kpl F-35C (CV) Yhdysvaltain merivoimille

Kansainväliset

- 3 kpl F-35A (CTOL) Italialle
- 2 kpl F-35A (CTOL) Norjalle
- 1 kpl F-35B (STOVL) Isolle-Britannialle

LRIP 8 (yhteensä 43 hävittäjää) – 29 USA / 14 kansainvälistä (4 Isolle-Britannialle, 2 Norjalle, 2 Italialle, 2 Japanille, 2 Israelille)

Yhdysvallat

- 19 kpl F-35A (CTOL) Yhdysvaltain ilmavoimille
- 6 kpl F-35B (STOVL) Yhdysvaltain merijalkaväelle
- 4 kpl F-35C (CV) Yhdysvaltain merivoimille

Kansainväliset

- 4 kpl F-35B (STOVL) Isolle-Britannialle
- 2 kpl F-35A (CTOL) Norjalle
- 2 kpl F-35A (CTOL) Italialle
- 4 kpl F-35A (CTOL) Japanille
- 2 kpl F-35A (CTOL) Israelille

LRIP 9 (yhteensä 57 hävittäjää) – 34 USA / 23 kansainvälistä (6 Isolle-Britannialle, 6 Norjalle, 2 Italialle, 2 Japanille, 7 Israelille)

Yhdysvallat

- 26 kpl F-35A (CTOL) Yhdysvaltain ilmavoimille
- 6 kpl F-35B (STOVL) Yhdysvaltain merijalkaväelle
- 2 kpl F-35C (CV) Yhdysvaltain merivoimille

Kansainväliset

- 6 kpl F-35B (STOVL) Isolle-Britannialle
- 6 kpl F-35A (CTOL) Norjalle
- 1 kpl F-35A (CTOL) ja 1 kpl F-35B (STOVL) Italialle
- 2 kpl F-35A (CTOL) Japanille
- 7 kpl F-35A (CTOL) Israelille

LRIP 10 (yhteensä 90 hävittäjää) – 55 USA / 35 kansainvälistä (3 Isolle-Britannialle, 6 Norjalle, 8 Australialle, 2 Turkille, 4 Japanille, 6 Israelille, 6 Etelä-Korealle)

Yhdysvallat

- 44 kpl F-35A (CTOL) Yhdysvaltain ilmavoimille
- 9 kpl F-35B (STOVL) Yhdysvaltain merijalkaväelle
- 2 kpl F-35C (CV) Yhdysvaltain merivoimille

Kansainväliset

- 3 kpl F-35B (STOVL) Isolle-Britannialle
- 6 kpl F-35A (CTOL) Norjalle
- 8 kpl F-35A (CTOL) Australialle
- 2 kpl F-35A (CTOL) Turkille
- 4 kpl F-35A (CTOL) Japanille
- 6 kpl F-35A (CTOL) Israelille
- 6 kpl F-35A (CTOL) Etelä-Korealle

F-35 Tekniset ominaisuudet

	F-35A CTOL	F-35B STOVL	F-35C CV
Pituus	15,7 m	15,6 m	15,7 m
Korkeus	4,38 m	4,36 m	4,48 m
Kärkiväli	10,7 m	10,7 m	13,1 m
Siipipinta-ala	42,7 m ²	42,7 m ²	62,1 m ²
Korkeusvakaajien kärkiväli	6,86 m	6,65 m	8,02 m
Tyhjäpaino	13 300 kg	14 700 kg	15 800 kg
Sisäinen polttoainekuorma	8 278 kg	6 125 kg	8 960 kg
Asekuorma	8 160 kg	6 800 kg	8 160 kg
Sisäinen asekuorma	<ul style="list-style-type: none"> • 25 mm GAU-22/A-tykki • Kaksi AIM-120C ilmasta ilmaan -ohjusta • Kaksi 2 000 paunan GBU-31 JDAM -täsmäpommia 	<ul style="list-style-type: none"> • Kaksi AIM-120C ilmasta ilmaan -ohjusta • Kaksi 1 000 paunan GBU-32 JDAM -täsmäpommia 	<ul style="list-style-type: none"> • Kaksi AIM-120C ilmasta ilmaan -ohjusta • Kaksi 2 000 paunan GBU-31 JDAM -täsmäpommia
Suurin lentoonlähtöpaino	Noin 32 000 kg	Noin 27 000 kg	Noin 32 000 kg
Suurin työntövoima* (testiolosuhteissa)	F135-PW-100 18 150 kg jälkipoltolla 11 340 kg ilman jälkipolttoa	F135-PW-600 18 150 kg jälkipoltolla 11 340 kg ilman jälkipolttoa 18 370 kg pystysuoraan	F135-PW-100 18 150 kg jälkipoltolla 11 340 kg ilman jälkipolttoa
Nopeus (täydellä sisäisellä asekuormalla)	Mach 1,6 (~1 930 km/h)	Mach 1,6 (~1 930 km/h)	Mach 1,6 (~1 930 km/h)
Toimintasäde taistelutehtävissä (sisäisellä polttoainetankilla)	1 093 km	833 km	1 100 km
Toimintamatka (sisäisellä polttoainetankilla)	2 200 km	1 667 km	2 200 km
Suurin kiihtyvyyden (G)	9,0	7,0	7,5

* Maksimityöntövoima = jälkipoltolla; perusmoottorin maksimityöntövoima = ilman jälkipolttoa; pystysuoraan = ilman jälkipolttoa

Ohjelman virstanpylväät

- **2011** – Yhdysvaltain ilmavoimat vastaanotti ensimmäisen tuotantoversion F-35-hävittäjästä. F-35:n staattinen rakennetestausta saatiin onnistuneesti päätökseen. BF-2 teki pystysuoran laskeutumisen USS Wasp -maihinnousualuksen kannelle. AF-1 saavutti Mach 1,6:n nopeuden, joka on koneen suunniteltu maksiminopeus. Japani ilmoitti, että F-35 on valittu maan seuraavan sukupolven hävittäjäksi.
- **2012** – F-35:n ensimmäinen yölento suoritettiin Edwardsin lentotukikohdassa. F-35A suoritti ensimmäisen ulkoisen aseistuksen testilennon. F-35B STOVL suoritti ensimmäisen ilmatankkauksen kantaessaan ulkoista aseistusta. Norja tilasi ensimmäisen F-35-hävittäjänsä. Ensimmäinen kansainvälinen F-35 toimitettiin Isoon-Britanniaan. Luken lentotukikohta valittiin F-35A-lentäjien koulutusta varten. F-35-hävittäjällä takanaan yli 5 000 lentotuntia. Air Education and Training Command (AETC) julisti Eglinin lentotukikohdan valmiiksi koulutusta varten.
- **2013** – Ensimmäinen tuotantoversio F-35C-hävittäjästä toimitettiin. Neljä ensimmäistä F-35-hävittäjää saapui Nellisin lentotukikohtaan operatiivista testausta varten. Yhdysvaltain merijalkaväki suoritti ensimmäisen operatiivisen pystysuoran laskeutumisen F-35B-hävittäjällä. Iso-Britannia nimitti Norfolkissa sijaitsevan RAF Marhamin F-35:n kotitukikohdaksi. Yhdysvaltain asevoimat julkisti päivämäärät alustavalle operatiiviselle suorituskyvylle (IOC). Australia sitoutui uudelleen hankkimaan 100 F-35-hävittäjää alkuvaiheen LRIP 10 -tuotantoerästä alkaen. SAR 12 -raportissa kerrottiin 4,5 miljardin Yhdysvaltain dollarin kustannusten laskusta hankinta-, toiminta- ja ylläpitokustannuksissa. Italian Camerissa sijaitsevan kokoonpanotehtaan (FACO) toiminta käynnistyi heinäkuussa. Alankomaat ilmoitti F-35:n voittaneen hävittäjähankintakilpailun. F-35B:n laivasopivuustestausta saatiin onnistuneesti päätökseen USS Waspilla. Alankomaiden ensimmäinen F-35-lentäjä lensi hävittäjällä. Lockheed Martin juhlisti sadannen F-35-hävittäjän valmistumista.
- **2014** – Ensimmäinen Magellanin valmistamilla korkeusvakaaimilla varustettu F-35A suoritti ensilentonsa onnistuneesti. Ensimmäiset Alenia Aermacchin valmistamat ja asennetut siipikomponentit lensivät osana AF-44-konetta. Luken lentotukikohta otti vastaan ensimmäisen yhteensä 144:sta F-35-koneesta. Korean tasavalta valitsi F-35A:n tulevaksi hävittäjäkseen. Eglinin lentotukikohta aloitti yökoulutusohjelman. Australia ilmoitti

58 konetta kattavasta lisähankinnasta. Turkin puolustusministeriö ilmoitti aikomuksestaan hankkia maan kaksi ensimmäistä F-35A-hävittäjää. Viimeinen F-35A toimitettiin Eglinin lentotukikohtaan, jolloin 58. hävittäjälaivueesta tuli Yhdysvaltain ilmavoimien ensimmäinen valmis F-35A-laivue. Ensimmäinen VMFAT-501-laivueeseen määrätty F-35B saapui Yhdysvaltain merijalkaväen Beaufortin lentotukikohtaan. Yhdysvaltain merivoimat päätti sijoittaa F-35C-hävittäjiä Lemooren lentotukikohtaan Kaliforniassa. F-35C suoritti loppuun DT-I-testivaiheen lentotukialuksella kolme päivää edellä aikataulua.

- **2015** – Turkki tilasi neljä F-35A-hävittäjää lisää. Ison-Britanniassa sijaitseva RAF Lakenheath valittiin Yhdysvaltain ilmavoimien ensimmäiseksi tukikohtaksi Euroopassa. Nellisin lentotukikohta vastaanotti ensimmäisen F-35A-hävittäjänsä USAF Weapons School -yksikköä varten. Yhdysvaltain merijalkaväen ensimmäinen F-35C saapui Eglinin lentotukikohtaan. Majuri Andrew Jackson, Australian ensimmäinen F-35A-lentäjä, aloitti koulutuksensa Eglinin lentotukikohdassa. Israel allekirjoitti sopimuksen 14 F-35-hävittäjän lisähankinnasta. Alankomaiden parlamentti hyväksyi tilauksen maan kahdeksasta ensimmäisestä F-35A-hävittäjästä. Ensimmäinen kansainvälisesti rakennettu F-35A valmistui italialaisessa FACO-kokoonpanotehtaassa. Luken lentotukikohta aloitti virallisesti lentäjien koulutuksen. F-35B:n testaus sääkammiossa saatiin päätökseen. Merijalkaväki suoritti operatiivisen testin 1 (Operational Test 1, OT-1) kuudella F-35B-hävittäjällä USS Wasp -aluksella. F-35B:n operatiivisen valmiuden tarkastus suoritettiin merijalkaväen lentotukikohdassa Yumassa ennen Yhdysvaltain merijalkaväen alustavan operatiivisen toimintakyvyn (IOC) ilmoitusta. Yhdysvaltain merijalkaväki julkisti F-35B-hävittäjän saavuttaneen alustavan operatiivisen suorituskyvyn (IOC) 10 hävittäjällä merijalkaväen lentotukikohdassa Yumassa. Italian ilmavoimat suoritti ensimmäisen ilmatankkauksen KC-767A-koneella ja F-35A-hävittäjällä Edwardsin lentotukikohdassa. Hillin lentotukikohta vastaanotti kaksi ensimmäistä F-35A-hävittäjäänsä. Camerin FACO-kokoonpanotehtaalla Italiassa valmistetusta AL-1-koneesta tuli ensimmäinen Yhdysvaltojen ulkopuolella valmistettu ja lentänyt F-35. Norjan ensimmäisen F-35A-hävittäjän roll out -juhlatilaisuus järjestettiin Lockheed Martinin tehtaalla Fort Worthissä, Teksasissa. Ensimmäiset ohjelmistoltaan taisteluvälittimet F-35A-hävittäjät lensivät ensi kertaa Hillin lentotukikohdassa osana 34. laivuetta. Australian kuninkaalliset ilmavoimat (RAAF) suorittivat ensimmäisen ilmatankkauksen KC-30A-koneella ja F-35A-hävittäjällä Edwardsin lentotukikohdassa. Norjan ensimmäinen F-35A teki ensilentonsa. F-35C suoritti loppuun DT-II-testivaiheen, sisältäen 66 katapultilähtöä ja vaijeripysäytystä, USS Eisenhowerilla neljä päivää etuajassa. Hillin lentotukikohta juhli ensimmäisten F-35A-hävittäjiensä saapumista. F-35A:n ylilento Lockheed Martinin Armed Forces Bowl -urheilutapahtuman yhteydessä Teksasin Fort Worthissä teki historiaa ensimmäisenä F-35:n ylilentona yliopistojalkapallo-ottelun yhteydessä. Lentoon osallistuneet neljä hävittäjää olivat 61. hävittäjälennostosta Luken lentotukikohdasta Arizonasta. Yhdysvaltain puolustusministeriö hyväksyi 45. F-35 Lightning II -koneen toimituksen vuonna 2015 saavuttaen ohjelman vuoden tuotantotavoitteen. AX-5:n, ensimmäisen Japanissa koottavan F-35-koneen, osien yhteen liittäminen alkoi FACO-kokoonpanotehtaalla Japanin Nagoyassa. Luken lentotukikohta Arizonassa julkisti F-35 Heritage Flight -ohjelman. Italian Camerissa sijaitsevalla FACO-kokoonpanotehtaalla kootun AL-1-koneen toimituksen myötä Italiasta tuli kuudes F-35:n vastaanottanut maa. Italian hävittäjä on ensimmäinen Yhdysvaltojen ulkopuolelle toimitettu F-35A. Ison-Britannian kansallisen turvallisuusstrategian ja strategisen puolustuksen ja turvallisuuden selonteko (National Security Strategy and Strategic Defence and Security Review) vahvisti Ison-Britannian suunnitelman hankkia yhteensä 138 F-35B-konetta. Norjan kaksi ensimmäistä F-35A-hävittäjää saapuivat Luken lentotukikohtaan Arizonaan. Italian ensimmäiset F-35-lentäjät suorittivat ensimmäiset koulutuslennot Luken lentotukikohdassa. F-35A:n tykki testattiin ensimmäisen kerran lennolla Edwardsin lentotukikohdassa Kaliforniassa.
- **2016** – Ison-Britannian puolustusministeriö ja Yhdysvaltain merijalkaväki ja ilmavoimat ilmoittivat F-35-hävittäjien osallistuvan 2016 Royal International Air Tattoo- ja 2016 Farnborough -lentonäytöksiin. Ensimmäinen Finmeccanica-Aeronauticsin Camerin FACO-kokoonpanotehtaalla valmistettu F-35A:n siipipaketti teki ensilentonsa osana AF-88 konetta Forth Worthissä, Teksasissa. AS-1-koneen, Israelin ensimmäisen F-35:n, osien yhteen liittäminen alkoi Forth Worthin tuotantolaitoksella. Hillin lentotukikohdan lentäjät pudottivat ensimmäisen laserohjatun pommin F-35A-hävittäjästä testausympäristön ulkopuolella. Kuusi operatiivisen testauksen ja arvioinnin (Operational Test and Evaluation) F-35A-konetta 53. lennostosta suuntasi Mountain Homen lentotukikohtaan Idahoon tarkoituksenaan simuloida laivueen operointia tukikohdassa, jossa ei ole tukea F-35-koneille. Italian ilmavoimien AL-1 suoritti ensimmäisen Atlantin ylilennon Camerin lentotukikohdasta Italiasta Yhdysvaltain merivoimien Patuxent Riverin lentotukikohtaan Marylandissä Yhdysvalloissa. Uuden, kevyen kolmannen sukupolven F-35-lentäjän kypärän ensimmäinen testauskierron saatiin onnistuneesti päätökseen. Tavoitteena on tuoda korjauksia hävittäjän pelastautumisjärjestelmään. Israel kertoi, että sen kaksi ensimmäistä F-35A-hävittäjää saapuvat maahan joulukuun 12. päivänä. F-35-ohjelman johtaja kenraaliluutnantti Chris Bogdan todisti Yhdysvaltain senaatin asevoimista vastaavan komitean edessä, että F-35:n tutkan vakauteen liittyvät haasteet on ratkaistu päivitetyllä 3i-ohjelmistolla. F-35 Joint Program Office ilmoitti, että 2B- ja 3i-ohjelmistojen kehitys on saatu päätökseen ja että huomio siirtyy 3F-ohjelmistoon, joka sisältää kaikkien F-35-alatyypin alustavat sodankäyntivalmiudet. Hollantilaiset F-35A-koneet AN-1 ja AN-2 lähtivät Edwards AFB -lentotukikohdasta Leeuwardenin lentotukikohtaan Alankomaihin ympäristötestausta ja Alankomaiden kuninkaallisten ilmavoimien Open Days 2016 -tapahtumaan osallistumista varten. Alankomaiden kattavat melutestit osoittivat, että F-35 ei tuota kovempaa melua kuin F-16. Tanskan

hallitus ilmoitti hankkivansa 27 F-35A-hävittäjää. Hillin lentotukikohdasta siirrettiin seitsemän F-35A-hävittäjää ja 190 henkilöä Mountain Basen lentotukikohtaan. F-35-hävittäjä suoritti alustavan operatiivisen suorituskyvyn (IOC) testit, mukaan lukien vihollisen ilmapuolustuksen lamauttaminen, lähitulituki ja ilmaoperaatiot syvällä vihollisen selustassa: lennetty 88 yhteensä 88 suunnitellusta suorituksesta, 97 prosentin käytettävyydellä, neljännen sukupolven koneet eivät onnistuneet päihittämään F-35-hävittäjää taistelussa. Ison-Britannian sekä Yhdysvaltain ilmavoimien ja merivoimien F-35A- ja F-35B-hävittäjät lähetettiin RAF Fairfordin lentotukikohtaan kolmeksi viikoksi. Yhdysvaltain asevoimat päätti pidentää F-35-hävittäjien käyttöikää kuudella vuodella. Eielsonin lentotukikohta Alaskassa valittiin Yhdysvaltain ilmavoimien ensimmäisen ulkomailla toimivan, vuonna 2020 saapuvan F-35A-laivueen uudeksi kotitukikohdaksi. Yli 425 000 ihmistä osallistui Luken lentotukikohdassa järjestettyyn lentonäytökseen, jossa F-35A esiintyy ensi kertaa osana F-35 Heritage -osastoa. Israel juhlisti ensimmäisen Adir-F-35A:n valmistumista Teksasin Forth Worthissä sijaitsevasta tehtaasta. Farnborough'ssa julkistettiin Blueprint for Affordability -säästöohjelman kahden vuoden pidennys ja ylläpidon kustannusten säästöohjelman (Sustainment Cost Reduction Initiative) käynnistyminen, jotka säästävät F-35-ohjelmalta lähes 6 miljardia Yhdysvaltain dollaria. Israelin ensimmäinen F-35A, AS-1, suoritti ensilentonsa. Yhdysvaltain ilmavoimat ilmoitti F-35A:n saavuttaneen alustavan operatiivisen suorituskyvyn (IOC). Kaksi F-35-hävittäjää Hillin lentotukikohdasta teki konetyypin ensiesiintymisen Kanadassa Abbotsfordin kansainvälisessä lentonäytöksessä. Seitsemän F-35C-hävittäjää laskeutui USS George Washington -lentotukialukselle DT-III-testivaiheen meritestejä varten; kaksi Patuxent Riverin Integrated Test Force -koulutusyksiköstä ja viisi VFA-101 Grim Reapers -laivueesta Floridan Eglinin lentotukikohdasta. Historian ensimmäiset lentäjät saivat lentotukialuskelpuutuksen F-35C-hävittäjällä lentotukialuksella. Osana kuukauden mittaista testijaksoa suoritettiin menestyksekkäästi 12 asejärjestelmien tarkkuuden testiä sekä 13 ohjusten ja pommien irrotustestiä. Yhdysvaltain merivoimat esitteli kovapanosammunnoissa ensimmäistä kertaa F-35:n integraatiota NIFC-CA-tulenjohtojärjestelmän kanssa. Turkki hyväksyi rahoituksen 24 lisähävittäjälle aiempien 6 hävittäjän lisäksi. Turkki suunnittelee ostavansa yhteensä 100 F-35-hävittäjää. Yhdysvaltain hallitus myönsi alkuvaiheen LRIP 9 -tuotantoeran sopimuksen F-35-hävittäjästä yksinoikeudella Lockheed Martinille. Yhdysvaltain puolustusministeriö antoi F-35:n huolto- ja ylläpito-oikeuden manner-Yhdysvaltojen ulkopuolelle Australiaan, Alankomaihin ja Iso-Britanniaan. Oikeus koskee 65 huoltokohdetta 774:stä. F-35B:n DT-III-meritestit suoritettiin Yhdysvaltain länsirannikolla 29.10.–21.11. Tämä oli viimeinen täysi meritestaus ennen Yhdysvaltain merijalkaväen hävittäjien sijoittamista Japaniin. Parhaimmillaan USS America -aluksella toimi yhtä aikaa 12 F-35B-hävittäjää. Japanin ensimmäinen F-35A-hävittäjä toimitettiin Luken lentotukikohtaan Arizonaan lentäjäkoulutusta varten. Hävittäjät olivat ensimmäiset Japanille toimitetut F-35-koneet. Italian ensimmäiset kaksi F-35A-hävittäjää toimitettiin Amendolan lentotukikohtaan Italiaan. Kaksi F-35A-hävittäjää toimitettiin Nevatimin tukikohtaan Israeliin. Hävittäjät ovat ensimmäiset Israeliin toimitetut F-35-koneet, ja paikalla olivat maan pääministeri sekä Yhdysvaltain puolustusministeri.

- **2017 – 200.** F-35-hävittäjä, Japanin itsepuolustusvoimille valmistunut AX-2, toimitettiin Luken lentotukikohtaan Arizonaan lentäjäkoulutusta varten operatiiviseen käyttöön. Yhdysvaltain ilmavoimat valitsi Fort Worthin tukikohdan Teksasissa parhaaksi sijainniksi Yhdysvaltain ilmavoimien reserviläisten johtamalle F-35-tukikohdalle, jonne odotetaan ensimmäisiä F-35A-hävittäjiä 2020-luvun puolivälissä. Yhdysvaltain merijalkaväen VMFA 121 -laivue siirsi F-35B-hävittäjiä Yuman tukikohdasta Iwakunin tukikohtaan. Tämä oli ensimmäinen kerta, kun F-35 ylitti Tyynenmeren ja samalla Yhdysvaltain merijalkaväen F-35B-hävittäjien ensimmäinen pysyvä sijoitus Japaniin. Yhdysvaltain merivoimat vastaanotti ensimmäiset F-35C-hävittäjät Lemooren tukikohtaan Kaliforniaan. Hävittäjät liittyivät osaksi VFA-125-laivuetta.